

Начало>Съдебни процедури>Граждански дела>Признаване и принудително изпълнение на съдебни решения>

Процедури за изпълнение на съдебно решение

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [et](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици [en](#) вече са преведени.

Swipe to change

английски

Процедури за изпълнение на съдебно решение

Естония

1 Какво означава принудително изпълнение в областта на гражданските и търговските дела?

Принудително изпълнение по граждански и търговски дела означава използване на активите на длъжника за удовлетворяване на вземането, посочено в подлежащия на изпълнение акт, или задължаване на длъжника да предостави на дадено лице, да извърши или да се въздържа от извършването на определено действие.

2 Кой орган или кои органи са компетентни да извършват принудително изпълнение?

Съдебни изпълнители (*kohtutäiturid*) — данни за контакт могат да бъдат намерени [тук](#).

3 При какви условия може да се издаде подлежащ на принудително изпълнение документ или решение?

3.1 Производство

Дадено съдебно решение се изпълнява:

1) след влизането му в сила;

Дадено съдебно решение влиза в сила, когато вече не може да бъде оспорвано по какъвто и да е начин, различен от процедурата на преразглеждане (*teistmismenetlus*). Ако съдебно решение бъде обжалвано по законен ред, влизането му в сила временно се спира. Ако се обжалва само част от него, необжалваната част от решението влиза в сила. Ако решение се обжалва в част, която не е свързана с определянето на процесуалните разходи, частта от съдебното решение, в която е определен размерът на процесуалните разходи, също не влиза в сила. Влязло в сила съдебно решение е задължително за участниците в производството дотолкова, доколкото предявеното с иска или с насрещен иск вземане се решава въз основа на обстоятелствата в основата на иска, освен ако в закона не е предвидено друго.

Дадено съдебно решение се изпълнява въз основа на молба, подадена от ищеца.

2) преди влизането му в сила — ако съдът е обявил, че подлежи на незабавно изпълнение.

Съдебно решение, обявено за подлежащо на незабавно изпълнение, се изпълнява преди влизането му в сила. Съдът обявява съдебното решение за подлежащо на незабавно изпълнение или в самото съдебно решение, или чрез определение.

Съдебните решения подлежат на изпълнение въз основа на подлежащ на изпълнение акт.

Подлежащите на изпълнение актове по граждански и търговски дела могат да включват:

съдебни решения и определения по граждански дела, които са влезли в сила или които подлежат на незабавно изпълнение;

решения на чуждестранни съдилища, които са признати или подлежат на изпълнение без признаване;

решения на постоянно действащи в Естония арбитражни съвети и решения на други арбитражни съдилища, които са обявени за подлежащи на изпълнение;

решения, постановени от комисия по трудови спорове (*töövaidluskomisjon*) или от комисия по наемните отношения (*üürikomisjon*), които са влезли в сила.

Подобен списък на подлежащите на изпълнение актове се съдържа в член 2 от

[Кодекса за изпълнителното производство](#) (*Täitemenetluse seadustik*).

Ако подлежащият на изпълнение акт не бъде изпълнен доброволно, може да започне процедура за принудително изпълнение по молба на ищеца. Вземания, произтичащи от предвидени от закона актове, подлежащи на изпълнение, се събират съгласно разпоредбите на Кодекса за изпълнителното производство. Освен ако по закон не е предвидено друго, изпълнението на подлежащи на изпълнение актове се осъществява от съдебни изпълнители.

Съдебният изпълнител провежда изпълнително производство въз основа на молба на ищеца и на подлежащ на изпълнение акт. Съдебният изпълнител провежда изпълнително производство и без да е подадена молба от ищеца, ако актът, подлежащ на изпълнение, е решение за плащане на възнаграждение на съдебния изпълнител или на разходите за принудително изпълнение, както и в други предвидени от закона случаи. Образува се изпълнително дело за свързани с изпълнението въпроси, в което се описват действията по принудителното изпълнение и се съхраняват изпратените уведомления в хронологичен ред. Документите, получени и издадени от съдебния изпълнител в хода на процедурата по принудително изпълнение, или копия на тези документи, се съхраняват в изпълнителното дело.

Ако условията за образуване на изпълнително производство са спазени, съдебният изпълнител връчва на длъжника уведомление за принудително изпълнение. С връчването на уведомление за принудително изпълнение на длъжника изпълнителното производство се смята за открито.

На длъжника съдебният изпълнител трябва да връчи уведомление за принудително изпълнение, а на участниците в изпълнителното производство — декларация за изземане на имущество, протокол от публична продажба, взети от него или от нея решения по жалби, подадени срещу негови или нейни действия, както и други, предвидени от закона документи.

Ако в закона или в съдебно решение не е определен срок за доброволно изпълнение на подлежащ на изпълнение акт, срокът се определя от съдебния изпълнител. Срокът не може да бъде по-кратък от 30 дни, освен ако в Кодекса за изпълнителното производство не е предвидено друго.

Със съгласието на ищеца съдебният изпълнител може да определи срок по-дълъг от 30 дни за доброволно изпълнение на подлежащ на изпълнение акт.

Съдебният изпълнител е длъжен да предприеме незабавно всички разрешени от закона мерки, за да наложи изпълнението на подлежащ на изпълнение акт, да събере необходимата информация за изпълнителното производство и да разясни на участниците в него техните права и задължения.

Съдебният изпълнител може да отложи предприемането на дадена мярка по принудително изпълнение по молба на ищеца или въз основа на съдебно решение, или когато лицето, водещо изпълнителното производство, се промени.

По молба на длъжника съдът може да спре изпълнителното производство, да удължи срока за изпълнение или да отложи принудителното изпълнение, ако продължаването на производството би било несправедливо за длъжника. В такъв случай съдът трябва да вземе под внимание интересите на ищеца и други обстоятелства, включително семейното и финансовото положение на длъжника.

3.2 Основни изисквания

Предпоставки за изпълнение на подлежащ на изпълнение акт:

За принудително изпълнение се приема влязло в сила съдебно решение или решение на комисия по трудови спорове или на комисия по наемните отношения, което е влязло в сила и носи заверка за влизане в сила. Заверка за влизане в сила не се поставя на решения, подлежащи на незабавно изпълнение.

В случай на вещ, която поради своето естество е подходяща за лична употреба само на един от съпрузите, се приема, че вещта принадлежи на съпруга, който би следвало да използва вещта предвид нейното естество.

Вземане срещу съвместната собственост на съпрузите се допуска със съгласието на съпруга, който не се явява длъжник, или ако подлежащият на изпълнение акт изисква задължението да се изпълни от двамата съпрузи. Ищецът може да поиска съвместната собственост да бъде разделена и вземането да се предяви към частта от съвместната собственост, принадлежаща на длъжника. В случай на принудително изпълнение срещу съвместна собственост на съпрузите в изпълнително производство по отношение на имуществото на един от тях, съгласието на съпруга, който не се явява длъжник, се предполага в полза на ищеца. Въпросното имущество може да бъде иззето и продадено. Презумпцията за съгласие не се прилага за недвижимо имущество, собственост на съпруга, който не се явява длъжник, неговия доход или за каквито и да било парични суми по банкова сметка, открита на негово име. На съпруга, който не се явява длъжник, се предоставя информация за изземването на имуществото, посочено в настоящия раздел, както и информация за възможността за подаване на възражение.

Вземане срещу имущество, собственост на персонално дружество, може да бъде предявено само при наличието на подлежащ на изпълнение акт, засягащ всички съдружници.

Ако длъжник почине по време на изпълнителното производство, то продължава по отношение на наследствената маса на длъжника, освен ако в закона не е предвидено друго.

Ако подлежащият на изпълнение акт се отнася също и до законния наследник на ищеца или на длъжника, посочени в акта, съдебният изпълнител пристъпва към принудително изпълнение на акта, ако му бъдат представени доказателства за законните наследници под формата на съдебно решение, извлечение от публичен регистър или нотариално заверен документ. Същото се прилага и по отношение на изпълнението на съдебно решение спрямо владелеца на спорна вещ, ако владението върху тази вещ се е променило след постановяване на съдебното решение.

Ако падежът на дадено вземане, включено в подлежащ на изпълнение акт, настъпва на определена дата, при изтичането на определен срок или при изпълнението на определено условие, мерките по принудително изпълнение могат да започнат след настъпването на падежа, изтичането на срока или изпълнението на условието.

Ако изпълнително производство зависи от обезпечение, осигурено от ищеца, производството може да започне само ако е потвърдено в писмен документ, че обезпечението е предоставено, и копие от документа е връчено на длъжника или ще му бъде връчено заедно с уведомлението за принудително изпълнение.

Ако изпълнението на подлежащ на изпълнение акт зависи от това ищецът да изпълни задължение към длъжника, съдебният изпълнител не може да започне изпълнително производство, преди да е изпълнено задължението на ищеца, а ако ищецът или съдебният изпълнител е предложил на длъжника задължението да бъде изпълнено — докато се установи, че длъжникът неоснователно отказва да приеме изпълнението на задължението или го отлага по други причини.

Ако ищецът се нуждае от удостоверение за правоприемство или от друг документ, за да започне принудително изпълнение, той може да поиска от нотариус или административна служба да го издаде вместо длъжника. За тази цел ищецът трябва да представи подлежащ на изпълнение акт.

4 Цел и естество на принудителните мерки

4.1 Кои видове активи могат да бъдат предмет на принудително изпълнение?

Вземане може да бъде предявено срещу движимо и недвижимо имущество, както и срещу имуществени права на длъжника. Ако дългът е възникнал поради неплащане на издръжка на дете, съдът може в хода на изпълнителното производство временно да спре определени права на длъжника и разрешения, дадени на длъжника, или да забрани тяхното издаване.

4.2 Какви са последиците от принудителните мерки?

Предявяване на вземане срещу движимо имущество:

Ако е предявено вземане срещу движимо имущество, имуществото се иззема и продава. След запориране на имуществото длъжникът не може да се разпорежда с него. Вземането на ищеца заедно с дължимите неустойки за забавено плащане и други обезпечителни вземания, чийто размер е посочен в подлежащия на изпълнение акт, се удовлетворяват със средствата, получени от продажбата. Движимото имущество не се иззема, ако може да се предположи, че средствата, получени от неговата продажба, биха били достатъчни само за покриване на разходите за принудително изпълнение. Съдебният изпълнител превежда средствата, постъпили в официалната му банкова сметка от активи на длъжника вследствие на принудителното изпълнение (наричани по-долу „приходи от принудително изпълнение“), на ищеца в срок от десет работни дни от получаването на средствата.

Ако е заведен финансов иск срещу държавата или органите за местно самоуправление, вземането се предявява срещу парични наличности. Ако вземането срещу парични наличности не бъде удовлетворено в разумен срок, искането за плащане се предявява срещу вещи.

Към момента на изземане ищецът притежава залог върху изземаната вещ. Залогът върху иззетите активи предоставя на ищеца същите права като залог, учреден въз основа на договор или какъвто и да е законов залог, освен ако в закона не е предвидено друго.

Съдебният изпълнител продава иззетите движими вещи на публичен търг, проведен присъствено или по електронен път, на който не може да се упражнява правото на преференциално изкупуване. По искане на ищец или на длъжник съдебният изпълнител може да продаде иззетите вещи по начин, различен от публична продажба, ако проведеният търг е бил неуспешен или може да се предположи, че вещта не може да бъде продадена на търг или че предполагаемите приходи от принудително изпълнение, които ще бъдат получени от публичната продажба на вещта, са значително по-ниски в сравнение с приходите, които биха били реализирани от продажбата на вещта по какъвто и да е друг начин.

Съдебният изпълнител разпределя приходите от принудителното изпълнение, получени от продажбата на вещи, между ищците и между други лица, които имат право върху тези приходи, по реда, в който е учреден залогът в тяхна полза, или по споразумение между ищците. Сумата, която

остава след покриване на разходите за принудително изпълнение и удовлетворяване на вземанията, се връща на длъжника. Ако получените приходи от принудителното изпълнение не са достатъчни за удовлетворяване на всички претенции и ищците не са в състояние да постигнат споразумение относно разпределението на средствата, съдебният изпълнител разпределя приходите от принудително изпълнение между ищците, участващи в изпълнителното производство, в съответствие с план за разпределение. Разходите за принудително изпълнение се приспадат от приходите, които подлежат на разпределение съгласно плана за разпределение.

Предявяване на вземане срещу недвижимо имущество:

Ако е предявено вземане срещу недвижимо имущество, имуществото се заповира и продава или се поставя под управлението на синдик, като в такъв случай вземането на ищеца се удовлетворява от постъпленията от управлението на синдика. Вземане срещу недвижимо имущество може да бъде предявено, ако длъжникът е вписан в имотния регистър като собственик на недвижимия имот или ако е универсален правоприемник на собственик, вписан в имотния регистър. Вземане срещу недвижимо имущество може да бъде предявено и срещу имущество, върху което е наложена ипотека.

При заповиране на недвижимо имущество съдебният изпълнител описва недвижимото имущество и прилежащите към него части, инсталации и съоръжения, както и други елементи, обхванати от ипотека, забранява разпореждането с тях и вписва тази възбрана в имотния регистър. Когато е заповирано, недвижимото имущество остава във владение на длъжника и той може да го управлява и използва в рамките на обичайното управление, освен ако недвижимото имущество не подлежи на задължително управление. След заповиране на имуществото длъжникът не може да се разпорежда с него. Ако при заповиране на недвижимо имущество заповрът се простира и върху движимо имущество, с това движимо имущество могат да се извършват разпоредителни действия в рамките на обичайното управление. Недвижимото имущество се продава или на задължителен търг, или от длъжника под надзора на съдебен изпълнител, за което е необходимо предварително съгласие на ищеца. Недвижимото имущество се поставя под управлението на синдик по молба на съдебния изпълнител, на ищеца или на длъжника. Синдикът има право да влезе във владение на недвижимо имущество въз основа на решение, в което той е посочен като разпоредител на недвижимото имущество. Синдикът има право и задължение да извършва всички сделки и действия, необходими за запазване на състоянието и за нормалното управление на недвижимото имущество. Управлението на синдик се прекратява с решение на съдебния изпълнител след удовлетворяване на вземането на ищеца.

Съдебният изпълнител разпределя приходите от принудително изпълнение, получени от продажбата и от принудителното управление на недвижимото имущество между ищците и между други лица, които имат право на такива приходи, по реда, в който те са вписани в имотния регистър, по реда на изземане или въз основа на сключено споразумение между ищците. Разходите за принудително изпълнение се приспадат от приходите, които подлежат на разпределение съгласно плана за разпределение.

Предявяване на вземане срещу имуществени права:

Вземане може да бъде предявено срещу сметка на длъжника. Кредитната институция предоставя на съдебния изпълнител информация относно наличието или отсъствието на сметка. Сметката се заповира въз основа на акт за налагане на заповор и до размера на посочената в него сума. До размера на заповираната сума, посочена в акта за налагане на заповор, средствата се превеждат от сметката на длъжника по официалната банкова сметка на съдебния изпълнител, освен ако подлежащият на изпълнение акт не е решение за обезпечаване на вземане, различно от вземане за издръжка на дете, предявено в рамките на съдебното производство. Ако към момента на налагане на заповор в сметката на длъжника няма налични средства до размера, посочен в акта за налагане на заповор, средствата, постъпили по сметката след налагането на заповора, също подлежат на заповиране до размера на непогасената сума. Средствата, постъпили по сметката след налагането на заповора, се превеждат по официалната банкова сметка на съдебния изпълнител до окончателното изпълнение на акта за налагане на заповор. Ако съдебният изпълнител представи за изпълнение пред кредитна институция акт за заповор върху сметка на длъжника, приема се, че този акт важи и за сметки, които ще бъдат открити от длъжника в бъдеще. Кредитна и платежна институция може да откаже да открие сметка на длъжник, който има съществуваща сметка, по отношение на която същата институция прилага акт за заповор, издаден от съдебен изпълнител.

Вземане може да бъде предявено срещу ценни книжа. При налагане на заповор върху ценни книжа, изброени в член 2 от естонския Закон за поддържане на регистъра на ценните книжа (*väärtpaberite keskregistri seadus*), съдебният изпълнител вписва възбрана за разпореждане с права и задължения чрез секретаря. Върху ценните книжа се налага заповор с вписването на възбраната в регистъра. Съдебният изпълнител продава ценни книжа съгласно разпоредбите относно предявяването на вземания срещу движими вещи. Съдебният изпълнител има право да впише поименна ценна книга на името на купувача и да представи необходимите заявления за това вместо длъжника. Ако ценната книга позволява това, съдебният изпълнител представя менителница, чек или облигация за плащане.

Вземане може да бъде предявено срещу дял в частно дружество с ограничена отговорност. Ако дялът в частно дружество с ограничена отговорност не е вписан в регистъра, поддържан от централния депозитар на ценните книжа (*väärtpaberite keskregister*), той се заповира съгласно процедурата, предвидена за налагане на заповор на движими активи. Съдебният изпълнител уведомява за заповора управителния съвет на частното дружество с ограничена отговорност. Съдебният изпълнител продава дялове в дружество с ограничена отговорност съгласно разпоредбите относно предявяването на вземания срещу движими вещи. В рамките на два дни след публичната продажба на дяловете, извършил продажбата на дяловете, изпраща до деловодството на търговския регистър (*äriregister*) уведомление за тяхното прехвърляне по образец, одобрен от Министерството на правосъдието.

В допълнение към горепосоченото, вземане може да бъде предявено и срещу финансови задължения на трети лица, членство в строителна асоциация, дял на съдружник в активите на персонално дружество, неотчуждимо право и други имуществени права.

Ограничаване на правата в случай, че се дължи издръжка на дете:

Ако длъжникът не плаща навреме издръжка на дете в продължение на три месеца в хода на изпълнително производство, открито с цел събиране на такава издръжка, и съдебният изпълнител не е в състояние да я събере от активите на длъжника, съдът може — със съгласието на ищеца и въз основа на подадена молба от съдебния изпълнител, след като първо е предупредил длъжника — да постанови решение, с което временно за неопределен срок се спира действието на следните права и разрешения:

разрешително за лов;

право за управление на моторни превозни средства;

разрешителни за оръжие и за придобиване на оръжие;

право за управление на плавателни съдове за отдых и лични плавателни съдове;

лицензия за риболов.

Съдът може, при същите условия, да обяви за невалидни и да забрани издаването им за срок до две години следните документи, притежавани от длъжника:

естонски паспорт;

паспорт на чужденец;

документ за пътуване за бежанци;
временен документ за пътуване;
моряшки паспорт;
удостоверение за трудов стаж на кораби;
дипломатически паспорт.

Ако въз основа на настоящия раздел съдът ограничи правото на длъжника, прекрати неговото разрешение, или и двете, или отмени документ, притежаван от него, той също така трябва, със същата съдебна заповед, да забрани предоставянето на същото право, разрешение или документ, или на всички тях. Съдът може едновременно да ограничи някои от правата, изброени в настоящия раздел, да спре действието на някои разрешения или да обяви някои документи за невалидни и да забрани издаването им.

С определение съдът възстановява право или валидност на разрешение на длъжника и позволява на длъжника при поискване отново да получи дадено право, разрешение или документ, ако:

длъжникът е плащал редовно издръжката на дете в продължение най-малко на три месеца;
длъжникът е договорил с ищеца график за плащане и се е придържал към него най-малко три последователни месеца;
отказът за възстановяване или повторно предоставяне на определено право би бил несправедлив за длъжника;
задължението за изплащане на издръжка за дете е изтекло.

4.3 Какъв е срокът на действие на тези мерки?

Давностният срок за вземания, признати с влязло в сила съдебно решение, както и за вземания, произтичащи от съдебно споразумение или от друг подлежащ на изпълнение акт, е десет години. Давностният срок започва да тече от влизането в сила на решението или издаването на подлежащия на изпълнение акт, но не и преди настъпването на падежа на задължението.

Давностният срок за вземания, свързани с регулярни задължения — с изключение на искове за изпълнение на задължения за издръжка на деца — е три години за всяко отделно задължение, независимо от правното основание на иска. Давностният срок започва да тече от края на календарната година, в която настъпва падежът на вземането, съответстващо на задължението. Давностният срок за искове за изпълнение на задължения за издръжка на деца е десет години за всяко отделно задължение.

Ако длъжник почине по време на изпълнителното производство, то продължава по отношение на наследствената маса на длъжника, освен ако в закона не е предвидено друго.

Преди изтичането на срока за отказ от наследство или за приемане на наследство изпълнително производство, основано на иск срещу наследствената маса, може да бъде образувано единствено по отношение на наследствената маса. В този случай срещу наследствената маса не може да бъде предявено вземане, свързано със задължения, дължими лично от наследника.

Ако подлежащият на изпълнение акт се отнася също и до законния наследник на ищеца или на длъжника, посочени в акта, съдебният изпълнител пристъпва към принудително изпълнение на акта, ако му бъдат представени доказателства за законните наследници под формата на съдебно решение, извлечение от публичен регистър или нотариално заверен документ. Същото се прилага и по отношение на изпълнението на съдебно решение спрямо владелеца на спорна вещ, ако владението върху тази вещ се е променило след постановяване на съдебното решение.

5 Има ли възможност за обжалване на решението, с което се постановява такава мярка?

Участник в изпълнително производство може да подаде жалба пред съдебния изпълнител срещу решение или действие на съдебния изпълнител във връзка с прилагането на подлежащ на изпълнение акт, или при отказ от негова страна да извърши действия по принудително изпълнение, в срок от десет дни, считано от деня, в който жалбоподателят е узнал или би трябвало да е узнал за съответното решение или действие, освен ако в закона не е предвидено друго.

Участник в изпълнително производство може да обжалва решение на съдебен изпълнител, като подаде жалба пред окръжния съд, в чиято юрисдикция попада кантората на съдебния изпълнител, в срок от десет дни от получаване на решението. Жалба срещу решение или действия на съдебния изпълнител не може да бъде подадена пред съда, ако преди това не е била подадена пред съдебния изпълнител.

Жалба срещу съдебен акт може да бъде подадена в рамките на изпълнително производство, освен ако в закона не е предвидено друго.

Участниците в производството могат също така да обжалват решение на окръжен съд за временно спиране на упражняване на права и действие на разрешения на длъжник и за забрана на предоставянето им в съответствие с процедурата, предвидена в

[Гражданския процесуален кодекс \(tsiviilkohtumenetluse seadustik\)](#). Жалби могат да се подават и срещу решение на апелативен съд за произнасяне по жалба срещу решение на окръжен съд.

Длъжникът може да предяви иск срещу ищец за обявяване на недопустимост на принудително изпълнение въз основа на подлежащ на изпълнение акт, по-специално поради причината, че вземането е удовлетворено, разсрочено или погасено чрез прихващане. Уважаването на иска не засяга действителността или правната сила на подлежащия на изпълнение акт. Подобни възражения са допустими само ако основанията за тях са възникнали след влизането в сила на съдебното решение. Такъв иск може да бъде предявен до приключване на изпълнителното производство (член 221 от Кодекса за изпълнителното производство).

Трета страна, която има право върху предмета на принудително изпълнение, което предотвратява принудителното изпълнение, по-специално право на собственост или ограничени вещни права, може да предяви иск за освобождаване на имуществото от заповест или за обявяване на принудителното изпълнение за недопустимо поради други причини пред съда, в чиято юрисдикция се осъществява принудителното изпълнение. В срок от 30 дни от представянето на отчет за публична продажба участник в изпълнителното производство може да заведе иск пред съда за обявяване на публичната продажба за недействителна, ако имуществото е продадено на лице, което няма право да го закупи или ако публичната продажба е била проведена въз основа на нищожен заповест или са били нарушени други съществени условия на публичната продажба. Ако дадена публична продажба бъде обявена за недействителна, длъжникът може да поиска купувач да освободи продадена стока съгласно член 80 от [Закона за собствеността \(asjaõigusseadus\)](#) или, ако това е невъзможно, да подаде иск на основание на разпоредбите за неоснователно обогатяване; участник в производството може да поиска съдебният изпълнител да компенсира причинената вреда съгласно Закона за съдебните изпълнители (*kohtutäituri seadus*).

6 Подлежи ли принудителното изпълнение на ограничения, по-специално във връзка със защитата на длъжника или сроковете?

Воденето на изпълнително производство е уредено в Кодекса за изпълнителното производство. Ограниченията във връзка с изземването на имущество са посочени в член 53, параграф 1, който забранява изземването на по-голяма част от имуществото на длъжника, отколкото е необходима за удовлетворяване на вземането на ищеца и за покриване на разходите по принудителното изпълнение, освен ако е невъзможно вземането на ищеца да бъде удовлетворено по друг начин. Изземването е недействително и не поражда правни последици, ако е допуснато съществено нарушение на процесуалните разпоредби за неговото извършване, особено ако:

имуществото е иззето без действителен акт, подлежащ на изпълнение;
на длъжника не е изпратено уведомление за започване на принудително изпълнение;

имуществото се изземва от лице, което не е упълномощено за това;

длъжникът не е бил уведомен достатъчно подробно за правата, с които разполага в изпълнителното производство, и това е накърнило неговите права (член 55 от Кодекса за изпълнителното производство).

Списък на **вещите, които не подлежат на изземване**, е даден в член 66 от Кодекса за изпълнителното производство. Следните вещи не подлежат на изземване или продажба в рамките на изпълнително производство:

лични вещи на длъжника и вещи за бита, кухненски съдове, дрехи, спално бельо, легла и други вещи, използвани за битови нужди, които са от съществено значение за задоволяване на потребностите на домакинството, като се вземе предвид размерът на дълга на длъжника;

поне едно техническо устройство, което осигурява възможност на длъжника да упражнява правото си на информация, залегнал в член 44, параграф 1 от Конституцията на Република Естония (*Eesti Vabariigi põhiseadus*);

хранителни продукти, необходими на длъжника и на неговото/нейното семейство за един месец, и топливо, необходимо за отопление на жилището през един отоплителен сезон, или ако няма такива запаси към момента на принудителното изпълнение или снабдяването с тях не е осигурено по друг начин — парична сума, необходима за закупуването на такива запаси;

селскостопанско оборудване, добитък, торове и първични селскостопански продукти на лице, занимаващо се със земеделие, които са от съществено значение за издръжката на длъжника и на неговото семейство до следващата реколта;

вещи, които са от съществено значение за продължаване на стопанската или професионалната дейност или трудовете или служебните правоотношения на физическо лице;

книги и други вещи, използвани от длъжника или от член на неговото семейство за обучение или богослужение;

счетоводни книги, семейни архиви, брачни халки, ордени и медали, принадлежащи на длъжника;

изкуствени крайници, очила и други медицински изделия, необходими поради физическо увреждане, които се ползват от длъжника или от член на неговото семейство;

вещи, необходими за погребение в семейството на длъжника;

музейните колекции на държавни музеи, общински музеи и музеи на юридически лица по публичното право и предмети, принадлежащи към такива колекции, както и музейни колекции или предмети на държавни музеи, предоставени за ползване от фондация;

архивни документи;

други вещи, изземането на които противоречи на закона или на добрите нрави;

държавни активи, неподлежащи на продажба, и предмети, от които държавата или местната власт като длъжник се нуждае за изпълнение на публични задължения и чието прехвърляне противоречи на обществените интереси. Преди да бъде взето съответно решение, трябва да бъде получено становището на представител на компетентното министерство или агенция.

Вещи, посочени в точки 1, 2, 4 и 5 по-горе, могат да бъдат иззети, ако принудителното изпълнение е поискано от продавач въз основа на финансово вземане, обезпечено със запазено право на собственост поради продажбата на тези вещи. Вещи, необходими за богослужение съгласно точка 6 по-горе, могат да бъдат иззети, ако се ползват по начин, който противоречи на добрите нрави или на закона.

Съгласно член 67 от Кодекса за изпълнителното производство животни, отглеждани у дома с нестопанска цел, не подлежат на изземване. По молба на ищеца съдът може да разреши изземането на животно с висока стойност, ако забраната за изземане значително нарушава интереси на ищеца, които имат превес над интересите, свързани със защитата на животните, или над законните интереси на длъжника.

Ограниченията по отношение на изземането на доходи са посочени в членове 131 и 132 от Кодекса за изпълнителното производство. Вземане не може да бъде предявено срещу следните доходи:

държавни семейни помощи;

социални помощи за лица с увреждания;

социални помощи по [Закона за социалните грижи](#);

обезщетения за безработица, субсидии, помощи за транспорт и жилищно настаняване и субсидии за започване на стопанска дейност, изплащани чрез Естонския осигурителен фонд при безработица (*Eesti Töötukassa*);

обезщетение, изплатено за причиняване на телесна повреда или разстройство на здравето, с изключение на обезщетение за загуба на доход и обезщетение за неимуществени вреди;

надбавки за трудоспособност;

законна издръжка;

здравноосигурителни обезщетения по смисъла на [Закона за здравното осигуряване \(*ravikindlustuse seadus*\)](#), с изключение на обезщетенията за временна нетрудоспособност;

държавна пенсия до размера, предвиден в закона;

подкрепа при освобождаване от затвора;

обезщетение за репресирано лице, изплащано на основание на Закона за лицата, репресирани от окупационните власти (*okupatsioonirežiimide poolt represseeritud isiku seadus*).

Ако предявяването на вземане срещу други активи на длъжника не е довело или най-вероятно няма да доведе до пълно удовлетворяване на вземането на ищеца и ако изземането е справедливо предвид вида на вземането и размера на дохода, вземането може да бъде предявено срещу доходите, посочени в точки 5—7 по-горе по молба на ищеца. Ако е възможно, съдебният изпълнител изслушва длъжника, преди да вземе решение. Доходът не подлежи на изземане, ако е под размера на минималната работна заплата, определена за един месец, или на съответната част от нея за седмица или ден ^[1].

Ако предявяването на вземане срещу други активи на длъжника не е довело или не се очаква да доведе до пълно удовлетворяване на вземането за издръжка на дете, до половината от посочения доход подлежи на изземване. Ако сумата от дохода на длъжника, която подлежи на изземване за удовлетворяване на вземане за издръжка за дете, е по-малка от половината от сумата, посочена в подраздел 1 на настоящия раздел, до една трета от дохода на длъжника, подлежи на изземване.

Ако принудителното изпълнение срещу други активи на длъжника не е довело или не се очаква да доведе до пълно удовлетворяване на вземането, до 20 % от дохода на длъжника — когато това е под размера на посочената сума — намален с условната минимална стойност, необходима за издръжка, публикувана от естонския Статистически институт, подлежи на изземване всеки месец. Това условие не зависи от броя на изпълнителните производства, които са в ход срещу длъжника. Доходът не подлежи на изземване, ако е под условната минимална стойност, необходима за издръжка, публикувана от естонския Статистически институт. Тази разпоредба не се прилага по отношение на принудително изпълнение за удовлетворяване на вземания за издръжка на дете. Ако длъжникът издържа други лица, 20 % се изчисляват въз основа на техния доход, който остава след приспадане както на несеквестрируемата сума за всяко издържано лице, така и на условната минимална стойност, необходима за издръжка, публикувана от естонския Статистически институт. До 1 февруари на всяка година естонският Статистически институт

публикува в Официалния бюлетин (*Ametlikud Teadaanded*) условна минимална стойност, необходима за издръжка (в евро), въз основа на данните за предходната година.

Ако длъжникът издържа друго лице или плаща издръжка на такова лице съгласно закона, сумата, която не подлежи на изземане, се увеличава с една трета от минималната месечна работна заплата на издържано лице, освен ако вземането за издръжка на дете не подлежи на принудително изпълнение. От доходи, надвишаващи сумата, която не подлежи на изземане, могат да бъдат иззети до две трети от сума, равна на пет пъти минималната работна заплата, и целият доход, който надвишава сума, равна на пет пъти минималната работна заплата, при условие че сумата, подлежаща на изземане, не надвишава две трети от общия доход (това не се отнася за исовете за издръжка, които са предмет на принудително изпълнение).

Съгласно член 133 от Кодекса за изпълнителното производство, в срок от три дни **съдебният изпълнител — по молба на длъжника — отменя запора върху сметката на длъжника до размера, който гарантира на длъжника доход, неподлежащ на изземане** (ограничения, предвидени в членове 131 и 132 от Кодекса за изпълнителното производство). Ако по сметката на длъжника бъде преведен доход за повече от един месец, в срок от три работни дни и въз основа на молба на длъжника съдебният изпълнител отменя запора върху сметката на длъжника до размера, който гарантира на длъжника доход, неподлежащ на изземане, за всеки месец, за който е предплатен доход, при спазване на ограниченията, предвидени в членове 131 и 132 от Кодекса за изпълнителното производство. Ако периодът, за който се отнася преведеният по сметката на длъжника доход, не може да бъде определен, съдебният изпълнител гарантира на длъжника доход, неподлежащ на изземане, за един месец. До вземане на решение по молбата съдебният изпълнител може временно да спре превеждането на средства от заповирана сметка към ищците и да освободи сметката от запов до размера, необходим за издръжката на длъжника и на членовете на неговото семейство.

[1] Съгласно раздел 1, параграф 1 от Регламент № 116 на Правителството на републиката от 9 декември 2021 г., считано от **1 януари 2022 г.**, минималната месечна работна заплата за заетост на пълен работен ден е **654 евро**, а минималната почасова работна заплата е 3,86 евро.

Тази уеб страница е част от „Вашата Европа“.

Ще се радваме да получим вашите [коментари](#) относно полезността на предоставената информация.

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 17/08/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.